

ČTVRTLETNÍK

LÉTO 2018

PROPAMÁTKY

Záchrana památek je hlavně o lidech

ROZHOVOR S IANEM KENNAWAYEM O CELOŽIVOTNÍ PÉČI O KULTURNÍ DĚDICTVÍ
REKONSTRUKCE TŘÍ DŘEVĚNÝCH STAVEB A JEJICH VYUŽITÍ
FESTIVAL PROCHÁZKY UMĚNÍM PLZEŇSKEM

Kryštof Havlíček

DOPORUČUJEME

NOVĚ ZAPSANÉ PAMÁTKY

V prvním čtvrtletí letošního roku se evidence Národního památkového ústavu rozšířila o 17 nemovitých kulturních památek. Ministerstvo kultury za ně prohlásilo mimo jiné farní areál v Prosiměřicích, vilu s ateliérem Břetislava Kafky v Červeném Kostelci, kapli Panny Marie v Simtanech nebo Lutherův památník v Aši. Památkou se stal

Kryštof Havlíček

pivovar v Kostelci nad Černými lesy, mosty ve Stráži nad Nežárkou nebo areál vodního mlýna v Ledcích na Plzeňsku.

ÚVODEM

Lidé byli, jsou a budou vždy tím podstatným a vlastně úplně nejdůležitějším. U zachrany a péče o naše kulturní dědictví to platí stejně tak. Některé nadšence i profesionály z oboru jsme oslovili. Můžete si o nich přečíst více v aktuálním vydání našeho časopisu.

Důležití lidé jsou ale také ti, kteří tvoří redakci našeho portálu a časopisu PROPAMÁTKY. Nejen tím, že díky nim můžete číst tyto řádky. Na první pohled totiž není možná úplně patrné, jak velký a pestrý je náš tým. Máme stále zaměstnance, ale také řadu externích spolupracovníků pomáhajících v průběhu roku. Mým velkým přáním je tento tým udržet a postupně rozšiřovat, abychom mohli naši činnost rozvíjet. I proto pracuje v redakci od června nová kolegyně Barbora Müllerová, jež pomáhá s monitoringem dotací a veřejných sbírek.

Když myslím na lidi, nemohu nevpomenout na ty, kteří nás podporují. Ani bez nich by naše práce nebyla možná. Rád bych jim na tomto místě poděkoval. Řada z nich je s námi mnoho let a já si toho opravdu vážím. Více si můžete přečíst na straně 26. Přeji všem poklidné dny.

Aleš Kozák

Ikeur, CC-BY-SA-4.0

ZA POKLADY BROUMOVSKA

Deset koncertů špičkových českých i zahraničních interpretů v nádherných kulisách broumovských barokních kostelů nabídne 13. ročník letního hudebního festivalu Za poklady Broumova. Série prázdninových sobotních podvečerů odstartuje v sobotu 30. června v kostele sv. Máří Magdalény v Božanově na Broumovsku koncertem Ensemble Inégal. Koncerty začínají vždy v 18 hodin a vstupné je dobrovolné. Výtěžek putuje na péči o kostely patřící do unikátního souboru sakrálních staveb navržených slavnými barokními architekty Kryštofem a Kiliánem Ignácem Dientzenhofery. www.zapoklady.cz

STAVBY STOLETÍ

Propagaci úspěchů českého a slovenského stavitelství za uplynulých 100 let si klade za cíl projekt České a slovenské stavby století, do něhož bylo vybráno 100 významných budov té doby – 66 z české a 34 ze slovenské strany. Do hlasování o tu nejvýznamnější se můžete zapojit na stránkách projektu, kde je každá stavba stručně představena slovem i obrazem. Anketa, iniciovaná Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, bude ukončena letos na podzim. www.stavbystoleti.cz

PATRIMONIUM PRO FUTURO

Cenu Národního památkového ústavu Patrimonium pro futuro s podtitulem Společenské ocenění příkladů dobré praxe vyhlašuje a uděluje Národní památkový ústav od roku 2014 ve snaze zhodnotit a vyzdvihnout, co se v oblasti památkové péče podařilo, a ocenit ty, kteří se o úspěšné dílo přičinili. Do hlasování se může zapojit také veřejnost, a to prostřednictvím on-line hlasování v soutěži Památky děkují. Svého favorita můžete vybírat až do 14. září. www.npu.cz/pamatky-dekují

V MINULÉM ROCE PŘEVZAL IAN KENNAWAY Z RUKOU NADĚŽDY GORYCZKOVÉ CENU NÁRODNÍHO PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU PATRIMONIUM PRO FUTURO ZA DLOUHOLETÝ PŘÍNOS ČESKÉ PAMÁTKOVÉ PÉČI.

PŘÁTELÉ ČESKÝCH PAMÁTEK FINANCOVALI OBNOVU OLTÁŘE V KLÁŠTERNÍM KOSTELE V KLADRUBECH.

ROZHOVOR S IANEM KENNAWAYEM

Vaše země je můj druhý domov

Zájem o kulturní dědictví v České republice je pro většinu z nás samozřejmou součástí života. Ne vždy se ale stává, aby za jeho záchranu bojoval cizinec. Jedním z nich je Ian Kennaway, někdejší vedoucí pracovník britské organizace The National Trust, který byl opakovaně oceněn za přínos české památkové péči.

Snad každý sní v dětství o tom, že se něčím stane. Kým chtěl být Ian Kennaway a jak našel cestu ke kulturnímu dědictví?

V raném dětství, asi jako mnoho dalších chlapců v mém věku, jsem chtěl být řidičem lokomotivy. Od mých 16 let jsem se ale toužil stát správcem panství na venkově. Po dvou letech vojenské služby jsem proto pracoval jako student na farmě a posléze absolvoval kurz správy venkovských nemovitostí na The Royal Agricultural College. Líbila se mi široká škála vyučovaných předmětů. Po studiích jsem byl zaměstnán jako správce

nemovitostí ve velké firmě a získal cenné zkušenosti, které mi umožnily kvalifikovat se jako autorizovaný správce nemovitostí – Chartered Surveyor. To byl základní požadavek pro to, abych mohl začít pracovat pro organizaci The National Trust. Velmi mě lákala. Mohl jsem spravovat mnoho velkých a malých nemovitostí a uvést do praxe to, co jsem se na škole dozvěděl. Zdálo se mi to jako ideální kariéra.

V The National Trust jste pracoval od roku 1967. Tento typ organizace není v našich podmínkách běžný. Mohl byste ji čtenářům přiblížit?

Je to veřejně prospěšná organizace, kterou založili tři prozíraví lidé v roce 1895. Nepřijímá žádnou podporu od vlády, kromě té, kterou by získal i soukromý majitel půdy. Téměř všechny její majetky jsou nezcizitelné, tedy nemohou být nikdy prodány nebo zatíženy hypotékou bez výslovného svolení parlamentu. Žádná jiná organizace u nás takovým právem nedisponuje. Když tedy někdo zanechává nebo dává svůj majetek Trustu, ví, že bude v těch nejbezpečnějších rukou a chráněn před developery. Nový majetek se přijímá pouze jako dar či dědictví. Je-li to krajina, musí jít o výjimečnou přírodní krásu. Když jde o stavbu, musí mít zásadní historický význam. Nemovitost nelze převzít, pokud není finančně zajištěna. Organizace působí v Anglii, Walesu a Severním Irsku. Skotsko má svůj vlastní Trust. Příjmy pocházejí především z členských příspěvků, kterých je 5,1 milionu, dále z dědictví,

TEXT JAN ŠTĚPÁNEK
FOTO ARCHIV IANA KENNAWAYE
A THE FRIENDS OF CZECH HERITAGE

OD ROKU 2011 POMÁHAJÍ DOBROVOLNÍCI Z VELKÉ BRITÁNIE S OBNOVOU ZÁMECKÉHO PARKU V ČERVENÉM DVOŘE U ČESKÉHO KRUMLOVA.

V ROCE 2014 PRACOVALI DOBROVOLNÍCI V ČERVENÉM DVOŘE NA REKONSTRUKCI MAURICOVNY.

darů, vstupného, obchodů a čajoven. Trust vlastní 247 tisíc hektarů půdy a zpřístupňuje více než 200 historických objektů. V minulém roce dosáhl největší návštěvnosti Stourhead, dům s nádhernou krajinou v hrabství Wiltshire, s počtem 423 337 návštěvníků. Je ale nutno dodat, že zatímco během prvních 100 let existence proběhlo množství akvizic, ať už formou daru, nebo nákupu, jsou dnes obrovské náklady příčinou toho, že v péči Trustu je velmi málo nemovitostí.

Ze kterých profesí se tato organizace skládá a jaké projekty obvykle řeší?

V době mého působení jsme měli hlavní manažery a pomocné profese, jako odborníky na historické stavby (textilie, nábytek, malby apod.), účetní, lidi na marketing a vztah s veřejností, správce nemovitostí, obchodníky, archeology a experty na ochranu přírody. Ať šlo o velké, či menší akce, pracovali příslušní členové personálu jako součást týmu. V současné době jsou hlavní manažeri podporováni externími týmy po celé zemi, přičemž kolektivní přístup stále pokračuje. Často se jedná o velké projekty, například nové zastřešení či předělání rozvodů elektřiny hradu nebo panského sídla, o obnovu historické krajiny či parku, případně o zajištění většího provozního zázemí pro stále rostoucí počet návštěvníků.

Při jaké příležitosti jste se setkal s kolegy z Česka a kdy jste zemi poprvé navštívil?

V roce 1990 tehdejší předsedkyně The National Trust, paní Jennifer Jenkins, navrhla, že by naše organizace mohla uspořádat v New Yorku konferenci Evropské kulturní dědictví pro Evropu. Jejím cílem bylo vyzvat všechny evropské organizace zabývající se tímto tématem

IAN KENNAWAY

- ▶ narodil se v roce 1938 v anglickém Bath
- ▶ vystudoval The Royal Agricultural College v Cirencestru
- ▶ od roku 1967 pracoval v britské nevládní organizaci The National Trust
- ▶ mezi lety 1992–1998 byl v této organizaci ředitelem odboru pro práci v regionech
- ▶ v roce 2007 založil charitativní organizaci The Friends of Czech Heritage, jež pomáhá s obnovou českého kulturního dědictví
- ▶ za svůj dlouholetý přínos české památkové péči byl oceněn Ministerstvem kultury i Národním památkovým ústavem

k účasti. Netřeba dodávat, že měla obrovský úspěch. Dorazilo velké množství delegátů z postkomunistických zemí a brzy poté byli někteří z regionálních ředitelů Trustu osloveni ke spolupráci. Měli jsme štěstí, že s mou ženou a se mnou v Severním Walesu pobýly dvě české dámy z Národního památkového ústavu v Českých Budějovicích, Kateřina Cichrová a Marie Petrmanová. Můj tým a já jsme jim ukázali široké spektrum práce, které jsme udělali, a následujícího roku byli tři z nás pozváni do Českých Budějovic. Později přicestovala do Severního Walesu ještě konzervátorka Ludmila Ouradová, aby stínovala práci svého tamního kolegy. Tím byl založen vynikající a trvalý vztah mezi oběma organizacemi. K 25. výročí spolupráce proběhla v roce 2014 v Českých Budějovicích i česko-anglická výstava.

Jak hodnotíte péči o památkové objekty v naší zemi?

Mé hodnocení kvality péče o historické budovy a jejich obsah je velmi vysoké a jistě srovnatelné s kvalitou ve Velké Británii. Je zřejmé, že na počátku 90. let bylo co dohánět. To, co bylo tak působivé, byly úžasné dovednosti jednotlivců, naprosté nadšení a tvrdá práce, která byla zavedena do vytváření a udržování těchto vysokých standardů.

V roce 2007 jste založil organizaci The Friends of Czech Heritage, jež v naší zemi působí pod názvem Czech National Trust. Co vás k tomu přivedlo?

The Friends of Czech Heritage neboli Přátele českých památek jsme zalo-

DÍKY FINANČNÍ PODPOŘE Z VELKÉ BRITÁNIE BYL OPRAVEN OBELISK V AREÁLU ZÁMKU UHERČICE.

NA ZÁMKU V MNICHOVĚ HRADIŠTI MOHLI V ROCE 2012 ZA POMOCI PŘÁTEL ČESKÝCH PAMÁTEK ZRESTAUROVAT BAROKNÍ KACHLOVÁ KAMNA V EXPOZICI.

žili společně s historičkou architektury Barbarou Peacock. Dlouho předtím jsme s některými českými kolegy přemýšleli o tom, jak by mohl vzniknout český Trust. Nakonec výbor, jemuž jsem předsedal, oslovil jednoho ze členů, Irenu Edwards, zdali by se na to mohla podívat. Výsledkem je, že vytvořila Czech National Trust s podporou Přátel českých památek. Jde o samostatný subjekt, jehož cílem je shromážďovat vliv a zdroje na záchranu kulturního dědictví české země, oživit místa její národní identity a přivádět je zpět k životu.

Jaké je poslání organizace a na které projekty se zaměřujete?

Posláním Přátel českých památek je kampaň na získávání finančních prostředků na opravu a zachování významného odkazu historických budov a jejich zařízení, artefaktů, zahrad a parků v České republice. Zaměřujeme se na širokou škálu staveb a jejich vybavení, například zpodělnic, oltářů a vitráží, soch, portrétů, nábytku, zahrad, historických chat, obelisků a interiérů historických domů, jako jsou stropy zámeckých společenských sálů. Poskytujeme malé granty jednotlivcům nebo organizacím, které se zabývají opravou či restaurováním předmětů či objektů z výše uvedených kategorií. Pomáháme Národnímu památkovému ústavu (Uherčice), katolické i husitské církvi (Žďár nad Sázavou), městům a obcím (Děčín), různým ústavům (Červený Dvůr) nebo lokálním dobrovolníkům (Čečovice). Například v roce

2009 byl opraven strop v rokokovém zahradním altánu na zámku v Českém Krumlově. Pro změnu v roce 2016 Přátelé podpořili adaptaci a obnovu kostela Mistra Jana Husa v Praze na Smíchově. Mezi probíhající projekty patří Chrám obránců vlasti a přátel zahrad a venkova ve Veltrusích, Benie-sova vila v Lysé nad Labem či zámecká knihovna na Kynžvartu.

Předpokládám, že vaše činnost je podporována z více zdrojů?

Ve skutečnosti je financování naší organizace dosti omezené. Dva největší zdroje příjmů představují členské příspěvky a výnosy z akcí, jako jsou přednášky a zájezdy. Dostáváme ale také pomoc od českého Ministerstva zahraničních věcí na vydávání našeho zpravodaje a také z darů, včetně příležitostného velkého daru z The National Trust nebo od jednotlivců.

Do České republiky přivádíte i dobrovolníky. Kde všude jste již pomáhali?

Koncept pracovních dovolených vycházel z velkého úspěchu těchto aktivit v The National Trust ve Spojeném království. Přátelé jej realizují od roku 2011. Poprvé na Červeném Dvoře, kam jezdí každoročně. Převládají účastníci z Velké Británie, ale nechybí ani ti čeští. Další akce se konaly například v Krásném Dvoře, a to v letech 2016 a 2017. V minulém roce jsme byli i ve vile Stiassny v Brně a v Arnoldově vile, kde přiložili ruku k dílu i místní studenti. Letos pojedeme potřetí na Krásný Dvůr a podruhé do Žďáru nad

Sázavou. Ještě jsme nepracovali pro soukromé vlastníky, ačkoli bychom rádi. Zatím nás ale nikdo neoslovil. Naše zapojení je vždy dobře přijato, přestože pro ty, kteří o tom ještě neslyšeli, je koncept trochu zmatený. Hodně záleží na nadšení místního koordinátora a jeho schopnostech. Existuje obrovský prostor pro rozvoj této sféry naší činnosti a samozřejmě vítáváme účast více českých lidí.

V minulém roce jste obdržel medaili Artis Bohemiae Amicis a cenu Patrimonium Pro Futuro za dlouholetý přínos české památkové péči. Co pro vás ocenění znamenají?

Obojí bylo pro mě velkým překvapením a poctou. Jsem dojat, že má činnost byla uznána tímto způsobem a nemohu ani vyslovit, jaké potěšení mi dělalo spolupracovat s mnoha nadšenci a odborníky ve vaší zemi. Jejich dovednosti a znalosti jsou vynikajícími atributy. Bylo mi nesmírným potěšením, že první cena mi byla udělena samotným ministrem kultury v Nostickém paláci a několik skvělých přátel a kolegů z České republiky mělo možnost být při tom. Stejně tak jsem měl velkou radost, že druhou cenu mi osobně předala generální ředitelka Národního památkového ústavu. Bylo to dokonalé říjnové odpoledne v Hluboké nad Vltavou. Ceremoniál probíhal venku za účasti velkého publika a stejně jako jsem říkal tehdy v mé řeči bych rád zopakoval, že miluji vaši zemi a je to můj druhý domov. ■

www.czechfriends.net

Kryštof Havlice

CHALUPA VE KDYNI JE PŘÍZEMNÍ OMÍTANÁ ROUBENÁ STAVBA NA ZVÝŠENÉ KAMENNÉ PODEZDÍVCE.

Kryštof Havlice

POLOŠTÍTÝ JSOU OBLOŽENY SVISLE KLADENÝMI PRKNY S VĚTRACÍMI OTVORY.

ZAJÍMAVÉ REKONSTRUKCE

Tři dřevěné stavby a jejich využití

Roubené konstrukce představovaly v minulosti zásadní stavební technologii na českém venkově. Naši pozornost jsme proto zaměřili na trojici příkladů takových staveb z různých vývojových etap a s rozličnými funkcemi.

Z bohaté škály domů roubené, rámové nebo hrázděné konstrukce na našem území byla zvolena chalupa ve Kdyni na Plzeňsku, Janatův mlýn v Buřanech na Liberecku a objekt Dřevěnky v Úpici v Královéhradeckém kraji. První obnovená kulturní památka je v majetku města, národní kulturní památka Janatův mlýn je v soukromých rukou a Dřevěnka také s nejvyšší památkovou ochranou se opět nachází v městské správě. Hlavním cílem je nejen nastínit pestré typologické rozpětí těchto staveb, ale také široké spektrum jejich současného využití.

V rámci českého venkova představovalo roubení od středověku zásadní stavební technologii především v místech s dostatkem dřeva. V mnoha lokalitách vznikly roubené obytné i hospodářské objekty, které tvoří velkou část původních historických jader měst a městeček až do současnosti. Méně se roubení uplatnilo ve zděných domech, kde plnilo většinou roli lehčí

TEXT KRYŠTOF HAVLICE
FOTO KRYŠTOF HAVLICE, MILOŠ VATRT

Kryštof Havlíček

JANATŮV MLÝN SE NACHÁZÍ V SEVERNÍ ČÁSTI OBCE BUŘANY.

Kryštof Havlíček

V PÍSEMNÝCH PRAMENECH JE STAVBA PRVNĚ ZMÍNĚNA V POLOVINĚ 18. STOLETÍ.

příčky v patrech nebo zateplující výdřevy v obytných místnostech. Způsob opracování trámů směřoval od jednodušších tvarů ke hraněným a současně od prostých spojů k propracovanějším. Ústup dřevěných konstrukcí na vesnici je spjat s jejich oficiálním zákazem v roce 1816 zejména z protipožárních důvodů. Ačkoli v pozdějších obdobích nebylo toto nařízení striktně dodržováno, masivnější návrat do běžné produkce znovu nenastal.

Specifickou úlohu při uchování historické paměti hraje prezentace souborů rozličných lidových staveb v rámci existujících muzeí v přírodě, ty ale nyní nejsou předmětem našeho zájmu. Významu jednotlivě rozptýlených dřevěných objektů odpovídá jejich průběžné zařazování do Ústředního seznamu kulturních památek. Nemalou úlohu

v péči o uvedený typ kulturního dědictví sehrává také plošná památková ochrana historických urbanistických celků v podobě vesnických památkových zón a rezervací.

KDYNĚ

Letos byla dokončena příkladná obnova historického roubeného domu čp. 89 ve Starokdyňské ulici. Pochází z druhé poloviny 18. století a patřil soukromým vlastníkům, kteří jej neudržovali. Památce hrozil dlouhodobě zánik a definitivní záchranu přinesl až odkup městem, které v roce 2016 zahájilo nezbytné práce.

Ty se na základě stavebněhistorického průzkumu soustředily na opravu krovu, stropních vazných trámů a položení nové modřínové šindelové krytiny. Bě-

hem realizace byly objeveny jak části roubených stěn na západní a východní straně, tak zdobné stropy s prkeným záklopem. Na obnovené roubené stěny byla z vnější strany nanesena hliněná omítka natřená okrovým vápenným pačokem. Maximální možný počet oken a dveří prošel repasí a chybějící části doplnily repliky. Dřevěné konstrukční prvky byly za odborného dohledu orgánů památkové péče ošetřeny roztokem proti dřevokaznému hmyzu. Dbalo se také na zachování původních omítkových vrstev.

Volně stojící přízemní podsklepený objekt obdélného půdorysu s mansardovou střechou s polovalbami, místně nazývaný Dům v kozichu, leží při komunikaci uprostřed městské zástavby. Poškozené části roubení byly v minulosti nahrazeny kamenným nebo smíšeným zdivem. Specifickou vnitřní dispozici umocňuje rozměrný a unikátně zachovaný blok někdejší černé kuchyně. Na základě dendrochronologického průzkumu bylo její stáří stanoveno do roku 1780.

Město plánuje dům využít pro muzejní aktivity, již několikrát uspořádalo den otevřených dveří. Rekonstrukci s celkovými náklady přes 6,5 milionu korun napomohlo získání dotace od Plzeňského kraje a také z Havarijního programu Ministerstva kultury. Díky citlivé obnově, užití převážně původních materiálů a technologií získala realizace ocenění Památka Plzeňského kraje 2017.

Kryštof Havlíček

SOUČÁSTÍ MLÝNSKÉHO AREÁLU JE MIMO JINÉ SOUBOR HISTORICKÝCH VČELÍNŮ.

Kryštof Havlíček

NAVÝŠENÍ OBYTNÉ ČÁSTI DO DNEŠNÍ PODOBY POCHÁZÍ Z ROKU 1913.

Milos Václav

V INTERIÉRU SE DOCHOVALA PŮVODNÍ MLÝNSKÁ TECHNOLOGIE.

BUŘANY

Mlýnský areál čp. 37 se nachází v severní části obce Buřany při silnici na Františkov. V současnosti národní kulturní památka, spojenou od poloviny 19. století s rodinou mlynáře Janaty, zakoupili v roce 2006 manželé Krchovi, kteří zahájili nejnutnější údržbové práce. Ty se soustředily zejména na náhradu nepůvodních azbestocementových střešních šablon za vláknocementové, opravu krovu, realizaci klempířských prvků nebo výměnu prkenného bednění. Postupná obnova pokračuje také na přilehlých objektech, aktuálně opravou střechy dřevěné kůlny. Všechny úpravy probíhají v součinnosti s orgány památkové péče a na základě znalosti stavebněhistorického průzkumu. Na jednotlivé fáze oprav byl čerpán finanční příspěvek z programu Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností Ministerstva kultury.

V písemných pramenech je stavba prvně zmíněna v polovině 18. století. V severním štítovém průčelí je umístěna datace s rokem 1767, pod stříškou nad přízemím jsou pak na záklopotvém prkně zaznamenány požáry mlýna v letech 1806 a 1820. Po nich byl dům obnoven tesařským mistrem Janem Bouzkem z Tříče. Na vyobrazení stabilního katastru z roku 1842 je vodní dílo zaznamenáno již v přibližně současném stavu. Navýšení obytné části do současné podoby pochází z roku 1913. Mlýnský pohon zajišťovalo vodní kolo ve 20. letech minulého století nahra-

zené dodnes dochovanou horizontální Francisovou turbínou. K další modernizaci vybavení došlo později ještě ve 30. a 40. letech 20. století.

Kromě dominantní hlavní obytné budovy areál zahrnuje mimo jiné starý včelín, stáje, kůlnu, náhon s rezervárem pro turbínu i česle a především roubenou stodolu se sedlovou střechou. Ta je postavena z nehraněných i částečně hraněných ručně tesaných trámů spojených v nároží na rybinu. Podle dendrochronologické datace byly na její stavbu použity trámy z let 1726–1729 a představují tedy nejstarší stavební prvky v mlýnském areálu.

Funkční turbína v současnosti nepohání původní mlecí stolice, ale zajišťuje elektřinu pro dům. Janatův mlýn představoval od roku 1906 jeden z prvních provozů s rozvodem elektřiny v širokém okolí. Od roku 1934 je k dispozici také záložní, před časem obnovený naftový agregát. Mlýnská technologie je kompletně dochovaná včetně takzvaných francouzských kamenů z druhé poloviny 18. století. Ostatní stroje nebo pec na chleba pochází převážně z druhé poloviny 19. století a počátku století následujícího.

Majitelé pravidelně pořádají dny otevřených dveří. Největší počet návštěvníků obvykle přivítají v červenci během tradičního Dřevosochání ve Františkově. Unikátně dochovaný technický objekt západních Krkonoš nemá pevnou otevírací dobu. Prohlídku je možné objednat

po telefonické domluvě. Mezi plány do budoucna figuruje kompletní zprovoznění mlýnské technologie včetně mletí mouky a pečení chleba. Další výzvou je dále například i obnova historických úlů.

ÚPICE

Patrová roubená Dřevěnka čp. 92 patří k nejhodnotnějším stavbám lidové architektury na území České republiky. V současnosti je dokončována poslední fáze náročné, téměř desetileté obnovy této národní kulturní památky v Žižkově ulici. První zmínka o hospodářské usedlosti pochází z roku 1559, ve 30. letech 18. století se dostala do majetku města a sloužila jako hospoda fungující až do roku 1990. Po změně vlastnictví objekt chátral a až po znovuoakoupení městem v roce 2007 začal být postupně opravován za účelem zřízení muzejní expozice.

Obnova byla zařazena do Programu ochrany architektonického dědictví Ministerstva kultury. V roce 2011 se práce soustředily na vnější roubení a stropy nad hostinskou místností, později na vnitřní roubené konstrukce, trámové dřevěné stropy nebo sanaci krovu. Významný krok znamenalo zejména položení nové štípané šindelové krytiny. Poslední fáze spočívala v dokončení vymazávek spár, odstranění novodobého sociálního zařízení nebo nátěru dřevěné fasády přírodním dehtovým olejem z borovice. Dále byly odstraněny části nepůvodních cihelných podlah, osazena repasovaná okna, provedeno pod-

POHLED NA DŘEVĚNKU V ÚPICI PŘED OSAZENÍM OKEN V ROCE 2017

V INTERIÉRU SE DOCHOVALA ŘADA PŮVODNÍCH PRVKŮ.

lahové topení a dokončena kachlová kamna. Závěrečná etapa rekonstrukčních prací s náklady přibližně 10 milionů korun byla podpořena evropskou dotací. Celková výše prostředků deseti-letých oprav přesáhla 20 milionů korun.

Patrová roubená stavba s polovalbovou střechou situovaná boční stranou k silnici je postavena z nehraněných dřevěných kuláčů se světlými spárami s použitím nárožních rybinových spojů. Zděné konstrukce tvoří převážně cihelné zdivo. Podle stavebněhistorického průzkumu bylo dendrologicky stanoven její stáří na období mezi lety 1604–1610. Hlavní hodnoty domu spočívají ve hmotovém uspořádání, dochovaných historických konstrukcích, autentickém

dispozičním řešení a v jeho celkové materiálové skladbě. Neméně důležitou roli hraje také jeho začlenění v urbanistické městské struktuře.

Koncem června budou dokončeny finální stavební práce a Dřevěnka by měla začít sloužit pro potřeby městského muzea. Návštěvníkům se poprvé představí 21. července v rámci zahájení 6. ročníku Dnů lidové architektury Čech, Moravy a Slezska. Jeho součástí budou komentované prohlídky interiéru, tematická výstava nebo uvedení dvou nových publikací o lidových stavbách Královéhradeckého kraje a o Dřevěnce. ■

www.kdyne.cz | www.upice.cz
www.janatuvmlyn.cz

OBNOVA NÁRODNÍ KULTURNÍ PAMÁTKY PROBÍHALA V NĚKOLIKA ETAPÁCH 10 LET.

ZEPTALI JSME SE

Jak hodnotíte v posledních letech úroveň obnov nebo konverzí dřevěných staveb v České republice?

Opravy a obnovy historických dřevostaveb a zejména objektů lidového stavitelství jsou samy o sobě specifickým tématem památkové péče. V posledních letech můžeme sledovat celou řadu velmi pozoruhodných příkladů, všeobecnější hodnocení úrovně obnov lze však jen obtížně formulovat. Kvalitu můžeme hodnotit v celé řadě kategorií, jako jsou kvalitní předprojektová příprava zahrnující vedle technického zhodnocení situace také stavebněhistorický průzkum,

odpovídající a kvalifikovaná projektová příprava, památkový dohled procesu obnovy a technický a autorský dozor během realizace, míra uchování autenticity historických stavebních konstrukcí, ale též úspěšné využívání objektu po dokončení obnovy. Jedním z nejdůležitějších článků procesu je pak samozřejmě samotný kvalifikovaný zhotovitel s úspěšnými referencemi v oboru. Stavebních, tesařských a truhlářských firem včetně zedníků pracujících s dřevohliněnými konstrukcemi, které jsou ochotné

se těmto specifickým obnovám historických dřevostaveb a památkovým obnovám věnovat, není mnoho a jsou většinou kapacitně přetížené. Lze si tak jen přát, aby se nabídka kvalitních řemeslných prací spojená s tradičními řemesly a historickými stavebními postupy rozšířila a dokázala tak celkově zvýšit úroveň obnov památkových objektů.

Tomáš Efler, architekt, Ústav památkové péče FA ČVUT

SPOLEK PRAVIDELNĚ PODPORUJE POUTNÍ MÍSTO NERATOV LEŽÍCÍ V OBCI BARTOŠOVICE. NA POZADÍ SE NACHÁZÍ CHRÁM NANEBEVZETÍ PANNY MARIE.

O PROJEKTU

Dobrovolně pro památky

Od roku 2013 pořádá spolek Tamjdem jedno či vícedenní workcampy, při kterých se snaží propojovat různorodé neziskové organizace s těmi, kteří vnímají dobrovolnictví jako smysluplnou součást života. Mimo jiné se zapojují i do záchrany památek.

Projekty jsou otevřené všem, kteří chtějí svůj volný čas trávit netradičně, poznávat nové lidi a zapojit se přitom do manuální práce v České republice i v zahraničí. Účastníci pomáhají na místech, jako jsou komunitní domy pro lidi s postižením, ekologická centra, farmy, organizace pracující s dětmi, a v neposlední řadě na historických stavbách.

V loňském roce proběhlo hned několik takových akcí. Jedna z nich se odehrávala na zřícenině gotického hradu Hartenbergu v údolí řeky Svatavy, kde dobrovolníci pomáhali s organizací prvního ročníku Hradních slavností. Současně vyklízeli sutiny z dosud neopravené části objektu a měli za úkol sledovat možné historické nálezy.

Dalším místem, kam zavítali, byla raně barokní Valdštejnská lodžie nacházející se v blízkosti města Jičína na úpatí kopce Zebína. Ke zvelebení areálu

TEXT KRISTÝNA ŠEVČÍKOVÁ, JANA RUDYŠOVÁ
FOTO ARCHIV TAMJDEM

NA ZŘÍCENINĚ HRADU HARTENBERG POMÁHALI DOBROVOLNÍCI S ORGANIZACÍ PRVNÍHO ROČNÍKU HRADNÍCH SLAVNOSTÍ.

VYKLÍZENÍ SUTIN Z DOSUD NEOPRAVENÉ ČÁSTI ZŘÍCENINY HRADU HARTENBERG

přispěli náročnou prací zaměřenou především na přeskupování obřích pískovcových kvádrů. Uklidili ale také divadlo, přichystali židle pro diváky, v parku zaseli trávu nebo nasekali a uskladnili hromadu dříví. Podobným způsobem pomohli také na Bruntálsku, konkrétně na hradě Sovinec neda-leko Rýmařova, kde v průběhu víkendu stihli pomoci s čištěním zdí, přenosem materiálu, zametáním, úklidem sklepa nebo kácením náletových dřevin. Ve volném čase si pak prohlédli hrad, někdejší sídlo řádu německých rytířů, pořádně zblízka v doprovodu zkušených průvodců a prošli si běžně nepřístupné podzemní chodby.

Spolek již několik let podporuje i poutní místo Neratov ležící v obci Bartošovice v Orlických horách. Jedná se o barokní kostel z 18. století, který na konci druhé světové války vyhořel po zásahu střelou rudé armády. Bylo rozhodnuto i o jeho demolicí. V roce 1992 se stal kulturní památkou a v roce 2000 byl naštěstí obnoven. Od roku 2011 je zařazen mezi poutní místa Královéhradecké diecéze. Dobrovolníci tam čistili zdi, upravovali skleník, vymalovali pokoje, zasadili stromy a podíleli se na přípravě hubertské mše, jež se konala v opraveném chrámu Nanebevzetí Panny Marie.

Lidé z organizace Tamjdem říkají, že jejich práce je životní styl, prostřednictvím kterého lze vyjádřit, že nám není lhostejný okolní svět. Je to možnost, jak vlastní fyzickou prací pomoci konkrétním neziskovým organizacím, veřejně prospěšným projektům a místním komunitám v dosažení jejich cílů a vizí. Především je to ale smysluplně strávený čas. Mají za sebou zatím více než 10 dobrovolnických akcí se 110 dobrovolníky a 10 dětmi a také 12 nově proškolených organizátorů podobných projektů. I na letošní rok připravují zajímavé projekty, například v keltské osadě, historickém mlýně nebo pivovaru. ■ www.tamjdem.cz

ÚKLID A ZVELEBOVÁNÍ AREÁLU VALDŠTEJNSKÉ LODŽIE U JIČÍNA

NA PODZIM DOBROVOLNÍCI POMÁHALI NA HRADĚ SOVINCI, KDE SE ZAPOJILI I DO ZEDNICKÝCH PRACÍ.

V ROCE 2014 PUTOVAL VÝTĚŽEK Z DOBROVOLNÉHO VSTUPNÉHO NA ZÁCHRANU BAROKNÍHO SVATOSTÁNKU SV. BARBORY V MANĚTÍNĚ.

JITKA HOSPROVÁ PŘI VYSTOUPENÍ V KOSTELE SV. BARBORY V MANĚTÍNĚ V ROCE 2016

CHVÁLÍME

Festival Procházky uměním

Tento rok uplyne šest let, co se violistka Jitka Hosprová rozhodla podpořit opomíjené památky na Plzeňsku. Společně s několika přáteli proto založila festival, který netradičním způsobem spojuje hudbu s lokální historií. Každoroční výtěžek ze vstupného navíc putuje na obnovu některého ze zanedbaných objektů.

V rámci této rubriky obvykle chválíme odborníky památkové péče, zástupce místních samospráv nebo dobrovolníky. Naše pozornost se ale tentokrát zaměřila na netradiční projekt, u jehož zrodu stála Jitka Hosprová, první česká sólistka ve hře na violu a absolventka pražské Akademie múzických umění. Řadu let vystupovala na koncertech po celém světě. S narůstajícími profesními zkušenostmi ale vnímala, že v jejím rodišti na severním Plzeňsku stojí mnoho zanedbaných historických staveb, aniž by někdo dostatečně využíval jejich kulturní potenciál. Oslovila proto obce a farosti v okolí, získala první sponzory a přemluvila své kolegy zvukových jmen k účasti na Procházkách uměním.

Festival se od začátku snaží populárně-naučným způsobem propojovat svět hudby a historie. Nejde čistě jen o poslech klasické muziky. Vystoupení je zpravidla doplněno o průvodce nebo historickou postavu, která upozorňuje na známé či méně známé souvislosti spojené s historií místa. První představení proběhlo 26. června 2013 v prelaatuře plaského kláštera a neslo název Zlaté časy panství Plasy, Metternichové a Plasy v druhé polovině 19. století. Kromě Jitky Hosprové a harfistky Kateřiny Englichové vystoupil také herec Josef Hvert, který zosobnil diplomata a majitele plaského panství Richarda Metternicha. V podobném duchu se nesly i zbylé čtyři koncerty v kapli sv. Anny v Nečtinech, klášteře v Mariánské Týnici a v kostelech Po-

TEXT JAN ŠTĚPÁNEK
FOTO ARCHIV FESTIVALU PROCHÁZKY UMĚNÍM

NA OPRAVU BAROKNÍCH VARHAN V CHRÁMU PANNY MARIE SEDMIBOLESTNÉ V RABŠTEJNĚ NAD STŘELOU SE V ROCE 2017 VYBRALA ČÁSTKA 83 TISÍC KORUN.

výšení sv. Kříže v Dolní Bělé a sv. Jana Křtitele v Manětíně.

V následujících letech zaměřily Procházky uměním na další objekty na Plzeňsku. Například refektář plaského kláštera nahradil tamní chrám Nanebevzetí Panny Marie, interpreti zavítali do kostela Panny Marie Sedmibolestné v Rabštejně nad Střelou nebo sv. Jakuba Většího v Nečtiněch. Nechyběly zámky Chyš a Nebílovy, katedrála sv. Bartoloměje v Plzni či chrámy sv. Barbory v Manětíně a sv. Bartoloměje v Březíně. Zahajovací koncert letošního ročníku proběhl ve Velké synagoze v Plzni a vůbec poprvé také v kostele sv. Václava v Žihli.

První čtyři roky fungoval festival jako nezávislá platforma spolupracujících institucí a jednotlivců. S narůstajícím programem, financováním a s tím související administrativou bylo ale zapotřebí jeho činnost sjednotit a ukotvit. V prosinci 2016 byl proto založen samostatný právní subjekt Procházky uměním, jehož cílem je podpora a propagace vážné hudby, výtvarného umění a architektury. Potěšujícím faktem je, že financování projektu, stejně jako honoráře pro interprety, je od počátku pokrýváno příspěvky a sponzorskými dary od partnerů. Vstupné na jednotlivé koncerty je proto dobrovolné. Takto získané prostředky jsou pak každoročně určeny jedné konkrétní památce.

Během prvního ročníku festivalu se podařilo nashromáždit částku

25 746 korun, která směřovala do Nadačního fondu Českého rozhlasu, konkrétně na podporu památek zničených povodněmi skrze veřejnou sbírku Pomáhejte s námi. V dalších letech se ale organizátoři soustředili přímo na sakrální památky na Plzeňsku, v nichž akce probíhají. V roce 2014 putovalo 65 tisíc korun na rekonstrukci hřbitovního kostela sv. Barbory v Manětíně. Stejný obnos byl získán o rok později na opravu fasády svatozástanku Povýšení sv. Kříže v Dolní Bělé. Raně barokní kaple sv. Anny v Nečtiněch, podpořená v roce 2016 sumou 67 458 korun, se po mnoha letech dočkala nové elektroinstalace. Na opravu barokních varhan v kostele Panny Marie Sedmibolestné v Rabštejně nad

V TOMTO ROCE POPUTUJE VÝTĚŽEK ZE SBÍRKY NA OBNOVU KOSTELA SV. JIŘÍ V LUKOVĚ.

Střelou se v minulém roce vybralo rekordních 83 tisíc korun. Za posledních šest let se tedy podařilo vybrat více než 300 tisíc korun.

V tomto roce poputuje výtěžek na zdevastovaný kostel sv. Jiří v Lukově u Manětína, jenž prochází posledních několik let postupnou obnovou. Veřejnost na sebe upozornil díky instalaci Jakuba Hadravy s názvem Má mysl, která od roku 2012 prezentuje zahalené sochy věřících. Podobně jako festival Procházky uměním tak reaguje na opuštěné či rozpadlé chrámy a přibližuje divákovi doby, kdy byla přítomnost lidí v těchto stavbách přirozenou součástí života. ■

www.prochazkyumenim.cz

JITKA HOSPROVÁ A COLLEGIUM ČESKÝCH FILHARMONIKŮ V BAZILICE NANEBEVZETÍ PANNY MARIE V PLÁSEK V ROCE 2017.

Gabriela Setunská

FREKVENTANTI LETNÍ ŠKOLY 2017 PŘI ZÁCHRANĚ OMÍTEK BAROKNÍ SÝPKY KLÁŠTERA V PLASÍCH

Gabriela Setunská

TECHNOLOGICKÉ PROHLÍDKY HORNÍHO HRADU V BEČOVĚ NAD TEPLOU V ROCE 2016

VZDĚLÁVÁNÍ

Letní školy památkové technologie

Technologická laboratoř Národního památkového ústavu je ojedinělým pracovištěm, které se systematicky zabývá výzkumem historických omítek a tradičních materiálů i postupů jejich záchrany. Je ale také jedním z mála, které výsledky své práce zpřístupňuje netradiční formou nejširší veřejnosti. Děje se tak prostřednictvím projektu (Ne)tušené souvislosti.

Letní školy památkové technologie byly zahájeny v roce 2011, přičemž již od počátku se velkému zájmu těšily komentované technologické prohlídky zaměřené na poznání starobylých autentických památek. Ty jsou vedené specialistou na dané téma, který v součinnosti s ostatními lektory zájemcům z řad nejširší, tedy i laické veřejnosti představuje historické stavby jako unikátní exponáty vybudované z materiálů velké výpovědní hodnoty.

Poutavým způsobem jsou osvětlovány principy tradičního stavitelství i osudy konkrétních staveb. Řeč je o řemeslech použitých před staletími, o dochovaných stavebních konstrukcích a jejich vlastnostech, o materiálech, které se již bohužel opouštějí. Výklad se ale také věnuje nejmodernějším metodám používaným při zkoumání historických materiálů i postupů jejich uchování. Mnozí návštěvníci si přitom uvědomí nenahraditelnou hodnotu historického zdiva, omítky či trámu i jejich nečekanou trvanlivost v případě poučené péče o ně, ale současně i jejich zranitelnost v případech, kdy je záchrana provedena bez znalostí fungování tradičního stavebního systému.

Poznání je důležitým nástrojem pro získání pozitivního vztahu. Člověk přirozeně chrání to, čeho si váží, co je mu cenné. Je proto přínosné, že na prohlídky, jež dosud absolvovalo kolem 2 500 návštěvníků, navazují od roku 2013 Letní školy památkové technologie. Ty jsou zaměřené na osvojení praktických dovedností, jak nejvhodněji a v soula-

TEXT VÁCLAV GIRSA
FOTO GABRIELA ČAPKOVÁ,
GABRIELA SETUNSKÁ

Gabriela Čapková

DOPLŇOVÁNÍ BAROKNÍ RUSTIKY NA FASÁDĚ KONVENTU KLÁŠTERA V PLASÍCH V ROCE 2017

Gabriela Čapková

PŘÍPRAVA MALTY NA STAVENÍŠTI PŘED KLÁŠTERNÍM KONVENTEM

du s tradičními principy chránit a obnovovat historické vápenné omítky a jak zároveň zachovat hodnoty, které nesou. Staly se místem, kde lze téma historických omítek vnímat v širších, často skutečně netušených souvislostech, a to jak stavebně technických, materiálových, tak i estetických. Na základní kurzy cílené na principy práce s vápennou maltou, základní metody průzkumu a poznávání jejich materiálových vlastností a základní dovednosti jejich restaurátorské záchrany navázaly v roce 2015 i kurzy pro pokročilé. Při nich je více prostoru pro osvojení složitějších úkolů obnovy omítek, například pro vytváření komplikovanějších povrchových a tvarových modelací či pro náročnější záchranu.

Kurzy absolvovalo za pět let více než 200 studentů. Nejsou ojedinělí ti zájemci, kteří se na kurzy pro pokročilé vrací, neboť získali vztah k řemeslu

a pochopili význam uchování tradice pro další existenci památek. Výuka nemá ambice suplovat odbornou řemeslnou přípravu. Umožňuje však více chápat zákonitosti a elementární provázanosti tradičních stavebních postupů důležitých pro profesionální péči o stavební památky. Je další příležitostí pro získání respektu ke schopnostem našich předků. Na základě zvládnutí alespoň minimálních, skutečně prvotních základů řemeslných dovedností se upevňuje význam tradičních řemesel v době jejich úpadku. Velký zájem o program potvrzuje, že výuka představuje velký přínos pro práci památkářů, investičních techniků, architektů, vlastníků historických staveb, řemeslníků i restaurátorů, kteří školami každoročně procházejí.

Kurzy mají velmi vysokou odbornou úroveň díky kvalitnímu lektorskému týmu, který své znalosti a zkušenosti

získal dlouholetým výzkumem, špičkovou projekční přípravou a dozorováním mnoha náročných a oceňovaných obnov autentických památek i vlastním prováděním restaurátorských prací. Přínosem letních škol jsou také příkladně provedené opravy nebo zajištění historických staveb s možností sledovat trvanlivost zásahů provedených ve vápenných maltách míchaných přímo na stavbě z vápenné kaše a písku.

O kvalitě projektu (Ne)tušené souvislosti, do kterého Letní školy památkové technologie patří, svědčí i to, že získal záštitu Ministerstva kultury, Fakulty architektury ČVUT a Českého národního komitétu ICOMOS. Velké uznání patří Dagmar Michoinové, vedoucí technologické laboratoře Národního památkového ústavu, která je autorkou koncepce a vedoucí lektorkou, a Gabriele Setunské, jež zajišťuje organizační přípravu.

Gabriela Setunská

SOUČÁSTÍ LETNÍ ŠKOLY PAMÁTKOVÉ TECHNOLOGIE 2017 V PLASÍCH BYLY I ODBORNÉ DISKUZE S LEKTORY.

Akce programu (Ne)tušené souvislosti směřují svým vzdělávacím pojetím k širší veřejnosti. Jde o cestu hodnou následování, mimořádně významný počin právě v současné době, kdy je památková péče v nelehké situaci a kdy se mnohdy obtížně obhájí zájmy ochrany kulturního dědictví. Pro pochopení a prestiž oboru i pro vlastní památky bude vždy účinnější, když zakazy budou nahrazeny vstřícností, praktickou odbornou radou a pozitivním postojem, který probudí zájem o obor a respekt k památkám i odborníkům památkové péče. ■

TITULNÍ STRANA PUBLIKACE

URBANIZACE KLÍŠE – KOMUNÁLNÍ BYTY KOLEM ROKU 1935

KNIHA

Vybudovali jsme...! Wir haben gebaut...!

Současné prázdné místo v dějinách meziválečné architektury vyplňuje kniha s podtitulem Německá sociálně-demokratická architektura komunálního bydlení v Ústí nad Labem v letech 1918–1938. Její výhodou navíc je, že zpřístupňuje téma v dvojjazyčném vydání.

Ačkoli je Ústí nad Labem mnohdy považováno za nevzhledné město, v období mezi světovými válkami se v něm uskutečnil ojedinělý rozmach sociálního bydlení. Taková praxe mezi pohraničními sídly zcela vynikala. Unikátní situace se uskutečnila díky souhře sociálnědemokratické správy zosobněné někdejší starostou Leopoldem Pölzlem a městským stavebním úřadem s erudovaným architektem Franzem Josefem Arnoldem. Jemu je v publikaci věnovaná samostatná kapitola a je tak zpětně doceněn jeho tvůrčí otisk do podoby města. Důležitá meziválečná etapa dějin Ústí nad Labem byla zastíněna rozsáhlými demolicemi v socialistickém období.

Kniha architekta Pavla Prouzy vydaná v roce 2017 nakladatelstvím Novela bohemia spolu s Filozofickou fakultou Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem představuje první ucelené pojednání o místním stavebním fondu komunálního bydlení z průběhu let

TEXT KRYŠTOF HAVLICE
FOTO NOVELA BOHEMICA

PAVLAČOVÉ KOMUNÁLNÍ BYTOVÉ DOMY TYPU 1931 REALIZOVANÉ V LETECH 1931–1933

1918–1938. Kromě přehledného typologického popisu jednotlivých etap výstavby včetně popisu specifických detailů nechybí politické, historio-
grafické a sociální dobové souvislosti zasazené do evropského kontextu. Čtenářsky poutavě je například vylíče-
na zajímavost z období po nacistickém převzetí moci v Německu v roce 1933, kdy se Ústí nad Labem stalo relativně bezpečným útočištěm sociálnědemo-
kratické emigrace. Tím docházelo ke konfliktu s existujícím zákazem posky-
tovat cizincům byty, na jejichž výstavbu byla poskytnuta státní podpora. V neutěšené situaci se pak bezpro-
středně po záboru Sudet zrcadlí také změny někdejší bytové městské politi-

ARCHITEKT FRANZ JOSEF ARNOLD KOLEM ROKU 1950

ky, kterou začala připravovat nacistic-
ká správa.

Z dalších aspektů, kterým se čtenář-
sky vstřícně vystavěný text nevyhýbá,
je obecně nelehká situace německy
hovořících architektů po vzniku čes-
koslovenského státu. Určitá forma
despektu k jejich práci se odrážela
například ve složitějším přístupu
ke státním zakázkám. Národnostně
podbarvené narážky poukazující pře-
devším na obecnější stereotypy archi-
tektionické tvorby českých Němců jsou
doloženy přesnými citacemi. Uvedená
fakta do jisté míry vypovídají o zřídka
zmapovaných osudech těchto osob-
ností a jejich následném opomíjení
v oficiálních přehledech dějin česko-
slovenské architektury.

V současnosti se nejen v odborných
kruzích skloňuje téma ochrany po-
válečné architektury. V té souvislosti
bývá možná neprávem opomíjena eta-
pa meziválečná. Pavel Prouza v knize
upozorňuje na nemalé rezervy památ-
kové ochrany. V době vzniku textu ne-
byl žádný dům z éry ústecké bytové
komunální výstavby kulturní památkou
a nenalézal se ani v plošně chráněném
území. Je vyřčena zásadní otázka, zda
architektura představuje důležitou
hodnotu našeho kulturního dědictví
nebo je jen představitelem průměrné
dobové stavitelské úrovně. Na zákla-
dě pojmenování a kategorizace hodnot
zkoumaného souboru se tak otevírá
velký prostor pro jeho zpětné doce-
nění. Kromě uměleckohistorických

SOUBOR KRESEB S ARCHITEKTONICKÝMI MOTIVY
PRO DENÍK AUSSIGER TAGBLATT, 1935

kritérií klade text důraz na posouzení
urbanistických a typologických sou-
vislostí. Příkladem praktické ochrany
kulturního dědictví v zahraničí jsou
uvedena srovnatelná sídliště ve Frank-
furtu nad Mohanem nebo také dráž-
danský soubor Trachau.

V závěru publikace nechybí zhodnoce-
ní současného stavu objektů formou
terénního průzkumu. Z něho vyplývá
zajímavé zjištění, že většina mezivá-
lečné zástavby si dodnes zachova-
la svůj původní charakter. V případě
známé městské části Klíše jsou navíc
zdejší řadové pavlačové domy situ-
ovány v atraktivní městské čtvrti. Jen
několik budov ze sledovaného okruhu
zaniklo a jen málo z nich zůstává neo-
bydlených v technicky špatném stavu.

Pavel Prouza byl doposud vnímán pře-
devším jako zachránce technické kul-
turní památky parostrojního pivovaru
v Lobči. Obsáhlá publikace s 364 stra-
nami původně psaná jako dizertační
práce vyšla s podporou Nadace české
architektury a její dvojjazyčné vydá-
ní finančně podpořil Česko-německý
fond budoucnosti. Vedle textové části
hraje důležitou úlohu obrazová složka
zahrnující pestrou škálu současných
i archivních fotografií, historickou plá-
novou dokumentaci nebo také kres-
by architekta Franze Josefa Arnolda.
Snad jedinou nevýhodou je, že se ne-
jedná o knihu kapesního formátu na
cesty. Tento zdánlivý nedostatek plně
nahradí odborná erudice textu v kom-
binaci s jeho čtivostí. ■

ZÁSTUPCI OCENĚNÝCH VEŘEJNÝCH SBÍREK PŘI SLAVNOSTNÍM VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ SOUTĚŽE. SETKÁNÍ SE USKUTEČNILO V DOMINIKÁNSKÉM KLÁŠTEŘE V PRAZE.

FINANCOVÁNÍ

Máme vybráno 2018

V květnu se konal již sedmý ročník konference a soutěže MÁME VYBRÁNO. Projekt upozorňuje na úspěšné veřejné sbírky a další možnosti, jak financovat obnovu historických objektů.

Finančně nejúspěšnější veřejná sbírka 2017

1.	Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm	Obnova požárem zničené restaurace Libušín na Pustevnách	9 926 175
2.	Římskokatolická farnost Píšť	Stavba varhan v chrámu sv. Vavřince v Píšti	3 745 179
3.	Římskokatolická farnost – arciděkanství Kutná Hora	Nový zvon pro kostel sv. Jakuba v Kutné Hoře	3 279 895

Cena veřejnosti MÁME VYBRÁNO

1.	Římskokatolická farnost u kostela Panny Marie Královny míru Praha-Lhotka	Rozšíření kostela Panny Marie Královny míru	727
2.	Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Poděbradech	Oprava a obnova kulturní památky altánu Gloriet a terasy v Poděbradech	617
3.	Obnova kaple a křížové cesty v Klatovech, z. s.	Obnova kaple a křížové cesty v Klatovech	545

Cena redakce PROPAMÁTKY

1.	Město Bakov nad Jizerou	Záchrana zříceniny Zvířetice
2.	ZO ČSOP Alter meles	Oprava a restaurování kostela sv. Bartoloměje v obci Přílezy
3.	Sýkora 2020, z. s.	Rekonstrukce prostranství před Vrchlického divadlem v Lounech

V letošním roce se hlavním tématem konference stalo mecenášství a dárčovství v oblasti kulturního dědictví. Nechyběly informace o aktuálních dotačních programech a nezastupitelné roli dobrovolníků. Účastníci se opět mohli inspirovat příklady památek, které se podařilo zachránit za pomoci veřejné sbírky. Panelové diskuze přiblížily zkušenosti a názory mecenášů, možnosti klubů přátel a dárců a přinesly také praktické rady a doporučení.

V soutěži veřejných sbírek byly uděleny ceny ve třech kategoriích. Finančně nejúspěšnější za rok 2017 se stala sbírka na obnovu požárem zničené restaurace Libušín na Pustevnách. Dárci do ní přispěli částkou 9,9 milionu korun. Cenu redakce PROPAMÁTKY, ve které byly hodnoceny veřejné sbírky za nevědní a příkladnou propagaci, získala záchrana zříceniny ve Zvířeticích. V Ceně veřejnosti zvítězila sbírka na rozšíření kostela Panny Marie Královny míru v Praze-Lhotce. V soutěži bylo zasláno téměř 7 tisíc hlasů, 10 finalistů si mezi sebou rozdělilo finanční příspěvky v celkové výši 100 tisíc korun.

Poprvé se udělovalo Čestné uznání, které získala Jaroslava Valová, za dlouhodobou podporu oprav církevních památek.

Partnerem setkání bylo Ministerstvo kultury, Národní památkový ústav a Bohemian Heritage Fund. ■
www.mamevybrano.cz

Dagmar Koželuhová

OD ROKU 2014 JE POŘADATELEM FESTIVALU V PRAZE ČESKÉ MUZEUM HUDBY. PŘI CESTĚ NA VEČERNÍ KONCERT V BUDOVĚ MUZEA SE FLAŠINETÁŘI ZASTAVILI TAKÉ PŘED KOSTELEM PANNY MARIE POD ŘETĚZEM.

ÚČASTNÍCI FESTIVALU NA SVÉM LOŇSKÉM ZASTAVENÍ NA PEKAŘOVSKÉ POUTI

FESTIVAL

Mezinárodní setkání flašinetářů

Pouliční umělci s flašinetou z různých koutů Evropy vystoupí v srpnu hned v několika městech České republiky. V rámci svého turné navštíví Prahu, Liberec, Brno, ale i vesničku Pekařov u Velkých Losin. Za zvuky hracích strojů se můžete vydat nejen na náměstí, do parků, ale třeba i do kostelů.

Tradice flašinetářských festivalů vznikla v Liberci v roce 2010. S nápadem přišel pracovník tamního muzea Jiří Volný. Od roku 2014 se na nich začaly podílet i další organizace. V současnosti jde o osmidenní putovní akci po celé České republice, jež se koná pod patronací řady odborných institucí. V Praze je pořadatelem Národní muzeum, České muzeum hudby a v Liberci Severočeské muzeum. Díky spolku Obnova kulturního dědictví údolí Desné se odehrává i v malebném prostředí Pekařova a Velkých Losin a stranou nezůstává ani Brno, kde je pravidelným pořadatelem tamní Technické muzeum. Festival je ojedinělou akcí tohoto druhu na celém světě a mezi pravidelnými účastníky jsou nejen flašinetáři z Čech, ale

i z Německa, Rakouska nebo Slovenska. Festival nepravidelně obohacují také interpreti ze Spojených států amerických nebo i z Japonska.

Letošní ročník bude zahájen 11. srpna na náměstí Svobody v Brně. Po celé dva dny budou flašinetáři se svými nástroji vyhrávat na veřejných prostranstvích a tamní program se uzavře slavnostním koncertem v česko-bratrském kostele Jana Amose Komenského. Následně se přemístí do Prahy na sérii tradičních koncertů v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí, na Kampě a také v Českém muzeu hudby. V Liberci se návštěvníci mohou opět těšit na již tradiční produkci v ulicích a na náměstí v centru města, na koncert klasických skladeb v kostele sv. Kříže i na přednášky v muzeu a další aktivity. Posledním zastavením bude tentokrát Pekařov, kde flašinetáři doprovázejí místní poutníky při Pekařovské pouti.

Většina účastníků akce je sdružena v sekci Flašinetou a mechanické hrací stroje při Kruhu přátel Technického muzea v Brně, která byla založena během festivalu v roce 2012. Hlavním cílem sekce je propagace tohoto fenoménu v České republice. Flašinetáři se objevovali hlavně na přelomu 19. a 20. století jako potulní umělci, kteří se snažili přinést lidem trochu zábavy a potěšení. Podobným způsobem se proto snaží přinášet radost a poučení i současní umělci, a to na různých setkáních, pouťích či podobných příležitostech. ■ www.flasinet.cz

TEXT PATRIK PAŘÍZEK, JAN ŠTĚPÁNEK
FOTO ARCHIV FESTIVALU

FOTOREPORTÁŽ

FOTO ŠKODA AUTO

Proměna rodného domu Ferdinanda Porscheho ve Vratislavicích

Vize přeměny objektu z 19. století vznikla ve stuttgartské agentuře Jangled Nerves GmbH. Projekt poté zpracovala architektonická kancelář Hlaváček – architekti pod vedením Michala Hlaváčka. V letech 2014–2016 bylo v objektu vybudováno muzeum. Vnější tvar domu je kombinací původních konstrukcí a nově vybudovaných prostor vytvořených se znalostí dobových podkladů. Detaily a barevné ztvárnění bylo konzultováno s Národním památkovým ústavem v Liberci. Ústředním exponátem centrální místnosti je funkční replika hybridního vozu Lohner Porsche, který Ferdinand Porsche zkonstruoval. Rodný dům v Tanvaldské ulici slouží jako výstavní prostor s expozicí akcentující osobnost konstruktéra a mezinárodní vazby automobilového odvětví. Realizace byla nominována na titul v soutěži Stavba roku 2017.

www.hlavacek-architekti.cz | www.rodnydumporsche.cz

Z MĚST A OBCÍ

BUŠTĚHRAD

Nové infocentrum v zámku

Středočeský kraj po dlouhých jednáních navrátil do vlastnictví města Buštěhrad dvě třetiny tamního zámku. I přes finančně i časově náročnou obnovu památky se ji radnice rozhodla postupně opravit. V minulých letech již bylo zrekonstruováno západní křídlo, ve kterém sídlí městský úřad a knihovna. Své místo tam našly také spolky a koná se v něm řada kulturních akcí (koncerty, přednášky, taneční či promítání filmového klubu). Dějištěm mnoha společenských událostí je i zámecká zahrada, v květnu se tam například koná festival BUSHFEST, jehož výtěžek má rovněž podpořit záchranu zámku. Město nyní dokončilo nové infocentrum v opravených prostorách přízemí hlavního křídla. Jedná se o barokní část budovy sklenutou čtyřmi poli křížových kleneb na střední sloup. Osvětlení prostoru je řešeno svítidly vyrobenými v buštěhradském pasířství Houska & Douda. Infocentrum bude sloužit také jako kavárna a místo pro setkávání. Buštěhradské panské sídlo začíná zase žít.

www.mestobustehrad.cz

DOLNÍ BŘEŽANY

Centrum keltského oppida Závist

Od září 2015 funguje v Dolních Břežanech Regionální informační centrum keltského oppida Závist. Prezentuje kulturní dědictví regionu a archeologické nálezy na katastru obce. Muzejní expozice představuje bohatou historii osídlení od pravěku po dnešek. Hlavním lákadlem je ZÁVIST CAVE, audiovizuální jeskyně s 3D projekcí. Prostřednictvím animovaného filmu se přenesete do historie a při virtuální procházce po keltském hradišti se seznámíte se životem našich předků. Na expozici navazují dva venkovní poznávací okruhy, které umožňují vnímat krajinu v jejím historickém kontextu. Jednotlivá zastavení jsou rozšířena o prohlídky prostřednictvím QR kódů. Obě trasy nabízejí dětem možnost získat odměnu za splnění úkolů. V nabídce infocentra jsou také vzdělávací programy pro děti. Ty mají jedinečnou příležitost se zábavnou formou seznámit s pravěkou historií, archeologií a keltskou kulturou. Programy jsou nabízeny v českém, anglickém a španělském jazyce.

www.ric-dolnibrezany.cz

HOSTINNÉ

Děkanství s opravenou fasádou

Budova děkanství v Hostinném patří mezi kulturní památky z doby, kdy ve městě vládli Valdštejnové. Počátky objektu sahají až do roku 1525, v letech 1573–1578 byl za vlády Jiřího z Valdštejna přestavěn. Dodnes se dochovaly pozoruhodné znaky umístěné na západním štítu budovy, doplněné monogramem GZW a letopočtem 1578. Další přestavba děkanství následovala po velkém požáru v roce 1610. Fasáda byla bohatě ozdobena červenobílým psaníčkovým sgrafitem a ornamentálními i figurálními motivy. Povětrnostní vlivy však zapříčinily poškození vnějšího pláště objektu. Proto bylo rozhodnuto o jeho celkové rekonstrukci rozdělené do tří etap. V loňském roce byla dokončena obnova sgrafitové výzdoby z Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón Ministerstva kultury. Rekonstrukci fasády děkanství zprostředkovalo město Hostinné a její poslední část realizovaná v roce 2017 dosáhla nákladů ve výši 350 tisíc korun.

www.hostinne.info

Daniela Javorčková

Lucie Vospělková

Tomáš Anděl

Přinášíme aktuality z míst, kde se aktivně věnují péči o kulturní dědictví. Uvedené texty jsou publikovány v rámci mediální spolupráce redakce s městy a obcemi.

CHEB

Město podporuje i obnovu (ne)památek

Zastupitelstvo města Chebu schválilo na letošním dubnovém zasedání dotační program na podporu památkově nechráněných nemovitostí v městské památkové rezervaci v rámci Programu regenerace městské památkové rezervace Cheb. Dotace mohou být poskytovány až do výše 40 % uznatelných nákladů na obnovu střech včetně komínů, klempířských prvků a říms. U obnovy fasád, oken a dveří bude omezena hranice pro možnost čerpání výstavbou nemovitosti do roku 1945. Město má zpracovaný dlouhodobý program regenerace městské památkové rezervace, v jehož rámci přispívá na opravy památek i ostatním vlastníkům i přesto, že ve svém majetku má kolem 50 nejvýznamnějších historických objektů. Cílem programu je zlepšení vzhledu města, obnova památkově chráněného území, podpora cestovního ruchu a motivace vlastníků nemovitostí k jejich obnově.

www.cheb.cz

JIČÍN

Nejstarší pomník Jana Husa

V Husově ulici shlíží k lidem pískovcová socha mistra Jana Husa. O její umístění se zasadil advokát František Lohař, kněz Josef Šturma a především její autor, sochař Antonín Sucharda. Jičín tímto rozhodnutím získal nenápadnou, ale unikátní dominantu. Pomník byl vytvořen v roce 1872. To mu dává prvenství mezi těmito realizacemi na území České republiky. Vznik z valné části zaplatila veřejná sbírka. V romantických představách autora získal Hus poněkud jinou podobu než ve skutečnosti. Nebyl zřejmě štíhlým, urostlým mužem a nenosil plnovous. Dějiny k němu byly ovšem milosrdné a idealizovaná představa o Husovi se u Čechů ujala. Pro obyvatele Jičína bylo odhalení pomníku dne 7. července 1872 významnou událostí. Každým rokem se u něj scházeli a vzdávali mu hold. Představitelé rakousko-uherské monarchie na to však nehleděli rádi, teprve v roce 1896 se vzpomínkového aktu zúčastnilo i vedení města.

www.jicin.org

KLADNO

Muzeum věžáků

V roce 1946 přišla Báňská a hutní společnost s myšlenkou vybudovat nové sídliště pro zaměstnance kladenských dolů a hutí. K projektu byl jako hlavní architekt přizván mezinárodně uznávaný představitel meziválečné avantgardy Josef Havlíček, který podél hlavní osy navrhl umístit ambiciózní soubor výškových budov. Ty byly nakonec vystavěny podle přepracovaného projektu architektů Josefa Havlíčka, Karla Filsaka a Karla Bubeníčka v letech 1953–1957. Dnes památkově chráněné třináctipodlažní domy patří mezi dominanty města. I proto se magistrát města rozhodl v prvním z nich otevřít letos na podzim unikátní Muzeum kladenských věžáků. Jeho součástí bude moderně pojatá expozice o věžových domech, jejich tvůrcích i o životech jeho prvních obyvatel. Kromě ní bude zpřístupněn také kryt civilní obrany v druhém suterénu, dobově upravená vstupní hala, zrestaurovaný ukázkový byt a vyhlídka na střeše domu.

www.mestokladno.cz

Město Cheb

Město Jičín

Město Kladno

Z MĚST A OBCÍ

NEPOMUK

Klášteří portál prochází obnovou

Jeden z architektonicky nejvýznamnějších pozůstatků zaniklého cisterciáckého kláštera u Nepomuku je v péči restaurátorů. Raně gotický portál, který je dnes součástí ohradní zdi hřbitova, byl původně snad vstupem do hostinského domu. Je datován do období kolem roku 1230 a reflektuje ještě románské tvarosloví. Jedná se tak o jeden z nejranějších projevů gotického slohu v českých zemích, na jehož šíření měli velký podíl právě mniši cisterciáckého řádu. Nepomucký portál se stal vzorem pro velké množství drobnějších raně gotických staveb v celých jihozápadních Čechách. Dle restaurátorského záměru dojde k odstranění starších vysrávek, očištění kamene a jeho zpevnění křemičitany, vyspravení umělým kamenem a finálnímu retušování oprav. Rozpočet obnovy činí 130 tisíc korun. Někdejší cisterciácké opatství nacházející se v dnešní obci Klášter bylo založeno pravděpodobně v letech 1144–1145 asi dva kilometry severně od města Nepomuk.

www.nepomuk.eu

Pavel Kroupa

NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ

Revitalizace zámecké zahrady

V roce 1908 zámek v Novém Městě nad Metují koupila průmyslnická rodina Bartoňů z Dobenína, která ho nechala architektem Dušanem Jurkovičem adaptovat na rodinné sídlo. Díky tomuto tvůrci nabízí zámecká zahrada ke zhlédnutí nejen stupňovité terasy nebo celodřevěný most z jeho dílny, ale také kamenné sošky trpaslíků od sochaře Matyáše Bernarda Brauna. Právě horní část zahrady prochází od roku 2015 postupnou obnovou. Řeší se zejména statické problémy opěrných zdí způsobené zemním tlakem, absencí drenáží a stářím konstrukcí. Opravy jsou podpořeny z Programu ochrany architektonického dědictví Ministerstva kultury. Navazující lokalitou k terasám je bývalý obranný val, kde bylo před více než 200 lety vysazeno lipové stromořadí. I tato část prochází kompletní revitalizací, která zahrnuje arboristické práce na zeleni, restaurování sochy sv. Václava či instalaci nového mobiliáře. Projekt je finančně podpořen z Integrovaného operačního programu Evropské unie. Val bude opětovně zpřístupněn veřejnosti na jaře 2019.

www.novemestonm.cz

Ondřej Daněš

NOVÝ BOR

Historické město Libereckého kraje

Historickým městem Libereckého kraje se stal v roce 2017 poprvé Nový Bor. Titul v soutěži, v níž odborníci hodnotí především péči o kulturní památky v městských památkových rezervacích a městských památkových zónách, vynesla sklářskému sídlu úspěšná obnova centra, na které se pracovalo několik posledních let. Podle ředitele Národního památkového ústavu z územního odborného pracoviště Liberec ocenila odborná komise také dlouholetou koncepční práci místní radnice. Přestože se Nový Bor musí potýkat s narušením památkové zóny necitlivou panelovou výstavbou, jedná se o historické město mimořádné hodnoty, kde dochází ke vzorovým renovacím řady objektů. Udělením této ceny však město s opravami nekončí. Spíše naopak. Prvenství v soutěži je zároveň i velkou motivací k záchraně a rekonstrukci dalších cenných staveb, které nebyly doposud opravené.

www.novy-bor.cz

Magdaléna Riedelová

Prinášíme aktuality z míst, kde se aktivně věnují péči o kulturní dědictví. Uvedené texty jsou publikovány v rámci mediální spolupráce redakce s městy a obcemi.

ROKYTNICE V ORLICKÝCH HORÁCH

Obnova mariánského sloupu

Mariánský sloup se stal jednou z dominant rokytnického náměstí již v roce 1771. Tehdy ho nechal postavit majitel panství hrabě Josef Vilém Nostitz-Rieneck. Jedná se o pozdně barokní morový sloup, který byl postaven na upomínku velké neúrody a hladu. Restaurování památky probíhalo ve třech etapách již od roku 2015. V první došlo k částečné demontáži plastik, sochy Panny Marie, sv. Jana Nepomuckého a sv. Václava včetně ostatních sochařských prvků, jež byly odvezeny do restaurátorské dílny, kde probíhala jejich renovace. V další bylo přistoupeno k obnově soklové části a následnému osazení. Původní tvář mariánského sloupu byla zcela navracena v roce 2017, kdy byly doplněny chybějící schodové stupně kolem této památky. Celá revitalizace sloupu proběhla pod finanční záštitou města Rokytnice v Orlických horách a za pomoci dotace z Programu regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón Ministerstva kultury.

www.rokytnicevoh.cz

Veronika Mizerová

ŠLUKNOV

Křížová cesta Království

Město již několik let renovuje křížovou cestu v obci Království. V roce 2016 byla opravena kaple Bičování Krista, kam byla navracena socha z depozitáře farnosti ve Šluknově. Zbylé kaple se vrátily na svá místa v roce 2017. Původní reliéfy zastavení jsou sice dochovány, ale nejsou ve stavu, kdy by mohly být dosazeny zpět na původní místa. Proto byla vyhlášena sbírka na výrobu jejich kopií. V současné době jsou již potřebné finance zajištěny a desky se budou v letošním roce instalovat. Zástupce města potěšilo, že o obnovu křížové cesty projeví zájem jak rodáci, tak i němečtí sousedé a že příspěvky na obnovu pocházejí napůl z české i německé strany. Jeden z reliéfů zafinancovali i současní obyvatelé obce Království. Celková vybraná částka činí 350 tisíc korun. Jména donátorů lze najít na internetových stránkách města a po instalaci kopií pak také u jednotlivých zastavení. Slavnostní žehnání křížové cesty se uskuteční 3. srpna od 13 hodin za účasti rodáků obce Království.

www.mesto-sluknov.cz

Michal Bušek

ZLATÉ HORY

Poštovní štola zpřístupněna

Rudný důl Poštovní štola byl součástí historického revíru Dolní Neufang, první zmínka o něm je z roku 1513. Poslední pokus o těžbu rud byl uskutečněn v letech 1846–1848. V různých úrovních důlního díla jsou dobře zachovalé části ručně sekaných chodeb z nejstarších dob a část mihadlového čerpadla s dřevěným potrubím. Práce na zpřístupnění štoly zahájilo město Zlaté Hory v roce 2013. Byl postaven portál a vyčištěno několik set metrů chodeb. Proběhl tam rozsáhlý archeologický průzkum, při němž bylo popsáno více než 600 nálezů. Unikátní je stavba repliky mihadlového čerpadla, které sloužilo k čerpání vody z dolu. Je poháněno vodou, která roztáčí dřevěné kolo o průměru 4,3 m. Funkční replika byla postavena podle důlní mapy z roku 1770 a nálezů částí tohoto zařízení. Štola bude pro turisty otevřena v červnu tohoto roku. Investorem prací bylo město Zlaté Hory, dotace byla poskytnuta z Ministerstva průmyslu a obchodu.

www.zlatehory.cz

Martin Kocna

VEŘEJNÁ SBÍRKA

Rozšiřujeme možnosti našeho rozvoje

Každá nezisková organizace, která zodpovědně naplňuje své poslání, se musí soustředit také na vlastní rozvoj. Pro ten je mimo jiné zásadní také zajištění financí na aktuální projekty i pro budoucí směřování. Proto jsme vyhlásili veřejnou sbírku s číslem účtu: 777 123 456 / 0300.

Jsem velice rád, že jsme si získali důvěru odborných firemních partnerů, kteří naši práci podporují. Současně si vážím měst, krajů a také všech našich čtenářů a příznivců, jež přispívají k finanční stabilitě redakce PROPAMÁTKY. Samozřejmě čerpáme také dotace, ale nechci, aby na nich stála existence organizace. Takový přístup považuji za nezodpovědný. Proto se průběžně snažíme hledat další zdroje. Jedním z nich je nově vyhlášená veřejná sbírka.

Co to znamená? Veřejná sbírka nám mimo jiné umožňuje zapojit se do projektu dárcovských DMS zpráv, oslovovat veřejnost pomocí složenek anebo sbírkovými kasičkami. Je to zkrátka další příležitost rozšířit způsoby našeho financování. Nepředpokládám, že by se sbírka měla stát hlavním zdrojem příjmů. Naši partneři a konkrétní dárci jsou a budou pro nás stále velice důležití. Proto za sebe i celý náš tým děkuji všem, kteří nás podporují. ■

Institut pro památky a kulturu funguje již více než 10 let a aktuálně zaměstnává 12 lidí na nejrůznějších pozicích. S tím souvisí jejich odborné vedení, možnosti vzdělávání a také vzájemná zastupitelnost v rámci týmu. Abychom mohli profesionálně fungovat, potřebujeme každý měsíc více než 200 tisíc korun, které pokrývají náklady nejen na provoz, ale i na jednotlivé projekty.

TEXT ALEŠ KOZÁK
FOTO TOM DROPPA

Sborníky pro naše dárce

PIVOVARY

VĚTRNÉ MLÝNY

SÝPKY

VODÁRENSKÉ VĚŽE

OPRAVY VARHAN

DOTAČNÍ PROGRAMY

ADOPCE PAMÁTEK

VEŘEJNÉ SBÍRKY

Lidem, kteří podpoří práci redakce PROPAMÁTKY částkou 300 korun,
zasíláme kromě časopisu i vybraný sborník z našich konferencí.
Ti, kteří darují 1 000 korun a více, mají k dispozici sborníky dle vlastního výběru.

KLUB
PROPAMÁTKY

podporim.propamatky.info

PROPAMÁTKY

konference o obnově a využívání textilk
7. až 9. listopadu v Lomnici nad Popelkou

www.konference.propamatky.cz

HLAVNÍ PARTNER PORTÁLU

Pálené tašky značky TONDACH navazují na tisíciletou tradici používání tohoto druhu střešní krytiny, z čehož vyplývá závazek uchovávat ráz střešní krajiny zejména z pohledu materiálu a tvarů také do budoucna. Výrobky

této značky mají nejdelší záruku na základní střešní tašky vyráběné u nás, a to 33 let. Životnost pálených tašek ale činí až 100 let.

www.tondach.cz

ODBORNÍ PARTNEŘI PORTÁLU

Kvalitní minerální nátěrové systémy pro restaurování a obnovu památek
www.keim.cz

Zajistíme likvidaci dřevokazného hmyzu v historických stavbách prostřednictvím horkého vzduchu.
www.thermosanace.cz

Keramika jako kámen: pálené kameninové stavební materiály pro opravy historických staveb
www.brispol.cz

Prověřené maltové směsi pro památky a řešení vlhkostních problémů u historických objektů
www.mc-bauchemie.cz

Likvidace dřevokazného hmyzu a následná ochrana dřeva proti hmyzu, houbám i plísním.
www.bochemie.cz

Využijte našich zkušeností s osvětlením historických budov.
www.erco.com

Antikhaus

HISTORICKÁ OKNA

Okna a dveře pro historické budovy – kde jiní končí, my začínáme.
www.antikhaus.cz

Jsme jediným specializovaným podnikem na těžbu a zpracování hořického pískovce.
www.piskovce.cz

Znáte důvěryhodné a seriózní společnosti, které působí v oblasti obnovy a péče o památky u nás? Dejte nám o nich vědět.

Čtvrtletník portálu PROPAMÁTKY
Ročník 7, číslo 2, vychází: 4x ročně
Vydává: Institut pro památky a kulturu, o.p.s.
Editoři: Jan Štěpánek, Dagmar Koželuhová

Redakce: Václav Gírsa, Kryštof Havlice, Zbyněk Konvička, Aleš Kozák, Lenka Kuboušková, Jindřiška Kukrálová, Patrik Pařízek, Zuzana Richterová, Jana Rudyšová, Kristýna Ševčíková

Grafická úprava: Jiří Pobřísl a Jan Štůrc
Evidenční číslo: MK ČR E 208 18
© Institut pro památky a kulturu, o.p.s.
E-mail: redakce@institut.eu.cz